

Exercici 57: Sigui $f(x, y, z) = y^3 + xz^2$. Determineu el màxim i el mínim absolut de f sobre la superfície de l'esfera centrada a l'origen i de radi 1.

Solució. Per això hem de fer servir el teorema dels multiplicadors de Lagrange.

Definim $g(x, y, z) := x^2 + y^2 + z^2 - 1$, ara si fem $\nabla(f - \lambda g)(x_0) = 0$ llavors x_0 és un extrem relatiu condicionat a la superfície. Ara, calculem:

$$\begin{aligned}(0, 0, 0) &= \nabla(f - \lambda g)(x_0) \\ &= \nabla(y^3 + xz^2 - \lambda(x^2 + y^2 + z^2 - 1))(x_0) \\ &= (z^2 - \lambda(2x), 3y^2 - \lambda(2y), 2xz - \lambda(z^2))(x_0)\end{aligned}$$

Llavors

$$\begin{cases} z^2 - \lambda(2x) = 0 \\ 3y^2 - \lambda(2y) = 0 \\ 2xz - \lambda(z^2) = 0 \\ x^2 + y^2 + z^2 = 1 \end{cases}$$

Llavors sabem que $y = 0$ o $y = \frac{2\lambda}{3}$. També arribem a què $x = \frac{z^2}{2\lambda}$ i llavors $\frac{z^3 - \lambda z^2}{\lambda} = 0$. Per alló tenim els següents casos:

$$\begin{cases} z = 0 \Rightarrow x = 0, \text{ fent que } y = 1 \\ z = \lambda \Rightarrow x = \frac{\lambda}{2}, \text{ així no restringeix } y \text{ que pot ser els dos.} \end{cases}$$

En el segon, calculem λ en ambdós casos: $y = 0, y = \frac{2\lambda}{3}$.

En el primer, $(\frac{\lambda}{2})^2 + \lambda^2 = 1$, llavors $\lambda = \pm \frac{2\sqrt{5}}{5}$

En el segon, $(\frac{\lambda}{2})^2 + (\frac{2\lambda}{3})^2 + \lambda^2 = 1$, llavors $\lambda = \pm \frac{6\sqrt{61}}{61}$

Finalment, tenim els següents punts:

1. $x_1 = (0, 1, 0) \Rightarrow f(x_1) = 1$
2. $x_2 = \left(\frac{\sqrt{5}}{5}, 0, \frac{2\sqrt{5}}{5}\right) \Rightarrow f(x_2) = \frac{4\sqrt{5}}{25}$
3. $x_3 = \left(\frac{3\sqrt{61}}{61}, \frac{4\sqrt{61}}{61}, \frac{6\sqrt{61}}{61}\right) \Rightarrow f(x_3) = \frac{172\sqrt{61}}{3721}$
4. $x_4 = \left(-\frac{\sqrt{5}}{5}, 0, -\frac{2\sqrt{5}}{5}\right) \Rightarrow f(x_4) = -\frac{4\sqrt{5}}{25}$
5. $x_5 = \left(-\frac{3\sqrt{61}}{61}, -\frac{4\sqrt{61}}{61}, -\frac{6\sqrt{61}}{61}\right) \Rightarrow f(x_5) = -\frac{172\sqrt{61}}{3721}$

D'aquests, el mínim absolut és x_5 i el màxim absolut x_1 . □

Exercici 59: Sigui D el disc tancat centrat a l'origen i de radi 1 i sigui $f(x, y) = x^2 + xy + y^2$. Justifiqueu per què f té màxim i mínim absoluts sobre D i trobeu-los.

Solució. $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x^2 + y^2 \leq 1\}$. Llavors, els màxims i mínims absoluts d'un compacte com D es poden calcular gràcies a $g(x, y) := x^2 + y^2 - 1$. Llavors, en aplicar el teorema dels multiplicadors de Lagrange tindrem el següent

$$\begin{aligned} 0 &= \nabla (x^2 + xy + y^2 - \lambda (x^2 + y^2 - 1)) \\ &= \nabla ((x^2 + y^2)(1 - \lambda) + xy - \lambda) \\ &= (2x(1 - \lambda) + y, 2y(1 - \lambda) + x) \end{aligned}$$

Aixó genera les següents equacions:

$$\begin{cases} 2x(1 - \lambda) + y = 0 \\ x + 2y(1 - \lambda) = 0 \\ x^2 + y^2 = 1 \end{cases}$$

Podem veure que $x = -2y(1 - \lambda)$, de allí treiem que $0 = (-4(1 - \lambda)^2 + 1)y$.

Si $y = 0$, $x = 0$. Aixó no compleix la tercera equació. En canvi, si fem $(-4(1 - \lambda)^2 - 1) = 0 \Rightarrow \lambda = \pm \frac{1}{2}$. Aixó fa que $x = \pm y$.

Si fem aixó, $2x^2 = 1 \Rightarrow x = \pm \frac{\sqrt{2}}{2}$. Finalment, tenim aquests quatre punts

1. $x_1 = \left(\frac{\sqrt{2}}{2}, \frac{\sqrt{2}}{2}\right) \Rightarrow f(x_1) = 3.$
2. $x_2 = \left(\frac{\sqrt{2}}{2}, -\frac{\sqrt{2}}{2}\right) \Rightarrow f(x_2) = 1.$
3. $x_3 = \left(-\frac{\sqrt{2}}{2}, \frac{\sqrt{2}}{2}\right) \Rightarrow f(x_3) = 1.$
4. $x_4 = \left(-\frac{\sqrt{2}}{2}, -\frac{\sqrt{2}}{2}\right) \Rightarrow f(x_4) = 3.$

Llavors, els extrems relatius són x_1, x_2, x_3, x_4 .

Ara hem de fer $\nabla (x^2 + xy + y^2) = 0$. Llavors, $(2x + y, 2y + x) = (0, 0)$.

L'única solució d'aquesta equació és $(0, 0)$, que si és evalua és 0.

El màxim absolut és x_1 i x_3 i el mínim és $(0, 0)$ □

Exercici 60: Feu el mateix si D és el quadrat tancat de vèrtexs $(0, 0), (1, 0), (0, 1), (1, 1)$.

Solució. En aquest cas, sabem que $g_1(x) = 1, g_2(x) = 0, g_3(y) = 1, g_4(x) = 0$.

Veiem que si fem $\nabla (f - \lambda g_n) = 0$ equival a $\nabla f = 0$. Evaluem els següents punts:

1. $x_1 = (0, 0) \Rightarrow f(x_1) = 0.$
2. $x_2 = (1, 0) \Rightarrow f(x_2) = 1.$
3. $x_3 = (0, 1) \Rightarrow f(x_3) = 1.$
4. $x_4 = (1, 1) \Rightarrow f(x_4) = 3.$

Llavors, veiem clarament que el màxim és $(1, 1)$ i el mínim és $(0, 0)$. \square

Exercici 62: Trobeu els extrems absoluts de les funcions següents sobre els conjunts que us indiquen.

a) $f(x, y) = x^2 + y^2 + 2x$ sobre $\{(x, y) : x^2 + y^2 \leq 1, y \geq x\}$

Solució. Primer calcularem els extrems relatius de f : $\nabla f = 0 \Rightarrow (2x + 2, 2y) \Rightarrow (-1, 0)$. Aquest punt està al domini.

Ara, farem mitjançants els multiplicadors de Lagrange la resta de punts.

$$\begin{aligned}(0, 0) &= \nabla (x^2 + y^2 + 2x - \lambda (x^2 + y^2 - 1)) \\ &= \nabla (2x + (1 - \lambda)(x^2 + y^2) - \lambda) \\ &= (2 + (1 - \lambda)2x, 2y(1 - \lambda))\end{aligned}$$

Aixó ens deixen les següents equacions

$$\begin{cases} 0 = 2 + 2x(1 - \lambda) \\ 0 = 2y(1 - \lambda) \\ 1 = x^2 + y^2 \end{cases}$$

Aixó fa que o $\lambda = 1$ o $y = 0$. La primera ens fa arribar a una contradicció, així que ha de ser la segona, fent que $x = \pm 1$.

$(1, 0)$ no està al domini i $(-1, 0)$ ja l'hem anotat.

Ara, fem el mateix procés amb $g(x, y) := x - y$.

$$\begin{aligned}(0, 0) &= \nabla (x^2 + y^2 + 2x - \lambda (x - y)) \\ &= \nabla (x^2 + y^2 + 2x - \lambda (x - y)) \\ &= \nabla (2x + 2 - \lambda, 2y + \lambda)\end{aligned}$$

Aixó ens deixen aquestes equacions

$$\begin{cases} 0 = 2x + 2 - \lambda \\ 0 = 2y + \lambda \\ 0 = x - y \end{cases}$$

Veiem que $\lambda = -2y$ i $\lambda = 2x + 2$, aixó fa que $2x + 2 + 2y = 0$, el que fa que $x = -\frac{1}{2}$ i $y = -\frac{1}{2}$, aquests estan dintre del domini. Llavors, ara evaluem els següents punts:

1. $x_1 = (-1, 0) \Rightarrow f(x_1) = -1$
2. $x_2 = (-\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}) \Rightarrow f(x_2) = -\frac{1}{2}$
3. $x_3 = (\frac{\sqrt{2}}{2}, \frac{\sqrt{2}}{2}) \Rightarrow f(x_3) = 1 + \sqrt{2}$
4. $x_4 = (-\frac{\sqrt{2}}{2}, -\frac{\sqrt{2}}{2}) \Rightarrow f(x_4) = 1 - \sqrt{2}$

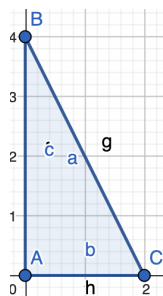
Aixó ens dona que x_3 és el màxim i x_1 és el mínim. □

Exercici 65: Calculeu les integrals següents intercanviant els límits d'integració i dibuixeu el domini sobre el qual esteu integrant.

c)

$$\int_0^4 \int_{y/2}^2 e^{x^2} dx dy$$

Solució. La regió que aixó crea és un triangle amb vertex $(0, 0)$, $(0, 4)$, $(2, 0)$, és dir:

Intercanviant, tenim.

$$\int_0^2 \int_{2x}^4 e^{x^2} dy dx = \int_0^2 4e^{x^2} - 2xe^{x^2} dx$$

I aixó després de molta estona no he sabut calcular □

Exercici 67: Escriviu $\iint_D f dx dy$ com a integral iterada i calculeu-la.

- a) $f(x, y) = \frac{y}{x^2 + y^2}$ i D és el triangle limitat per les rectes $y = x$, $y = 2x$ i $x = 2$.
- b) $f(x, y) = x$ i D és el sector circular del primer quadrant limitat per la circumferència $x^2 + y^2 = 25$ i les rectes $y = 0$, $y = x$.

Solució.

- a) $D = \{(x, y) : x \leq y \leq 2x \leq 4\}$, llavors tenim

$$\int_0^2 \int_x^{2x} \frac{y}{x^2 + y^2} dy dx$$

si aixó ho fem iterativament, primer hem de calcular $\int_x^{2x} \frac{y}{x^2 + y^2} dy$, que és el següent:

$$\int_x^{2x} \frac{y}{x^2 + y^2} dy = \frac{1}{2} \int_x^{2x} \frac{1}{x^2 + t} dt = \frac{1}{2} \log(x^2 + y^2) \Big|_{y=x}^{y=2x} = \frac{1}{2} \log \frac{5x^2}{2x^2} = \frac{1}{2} \log \frac{5}{2}$$

i ara, tenim el següent

$$\int_0^2 \frac{1}{2} \log \frac{5}{2} dx = \frac{1}{2} \log \frac{5}{2} \int_0^2 1 dx = \frac{1}{2} \log \frac{5}{2} x \Big|_{x=0}^{x=2} = \log \frac{5}{2}$$

i aquesta és la solució.

b) $D = \{(x, y) : x^2 + y^2 \leq 25, x \geq y \geq 0\} = \{(r, \theta) : r \leq 5, 0 \leq \theta \leq \frac{\pi}{4}\}$, llavors

$$\int_0^5 \int_0^{\frac{\pi}{4}} r^2 \cos \theta d\theta dr$$

si aixó ho fem iterativament, primer hem de calcular $\int_0^{\frac{\pi}{4}} r^2 \cos \theta d\theta$, que és el següent:

$$\int_0^{\frac{\pi}{4}} r^2 \cos \theta d\theta = r^2 \int_0^{\frac{\pi}{4}} \cos \theta d\theta = r^2 \sin \theta \Big|_{\theta=0}^{\theta=\frac{\pi}{4}} = \frac{\sqrt{2} r^2}{2}$$

i ara, tenim el següent

$$\int_0^5 \frac{\sqrt{2} r^2}{2} dr = \frac{\sqrt{2}}{2} \int_0^5 r^2 dr = \frac{\sqrt{2}}{2} \frac{r^3}{3} \Big|_0^5 = \frac{125\sqrt{2}}{6}$$

i aquesta és la solució.

□

Exercici 78: Calculeu el centre de masses de $\{(x, y) : 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4, x \geq 0, y \geq 0\}$, si la densitat de massa ve donada per $\rho(x, y) = x^2 + y^2$.

Solució. $x_{cm} = \iint_{\Omega} x \rho(x, y) dx dy$, analogament amb y_{cm} .
 $\Omega = \{(r, \theta) : 1 \leq r \leq 2, 0 \leq \theta \leq \frac{\pi}{2}\}$

Llavors, tenim:

$$x_{cm} = \int_1^2 \int_0^{\frac{\pi}{2}} r^4 \cos \theta d\theta dr = \int_1^2 r^4 dr = \frac{31}{5}$$

$$y_{cm} = \int_1^2 \int_0^{\frac{\pi}{2}} r^4 \sin \theta d\theta dr = \int_1^2 r^4 dr = \frac{31}{5}$$

□

Exercici 79: Poseu els límits d'integració si feu servir coordenades cilíndriques per integrar una funció sobre les regions que us indiquen.

b) $B = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 : z^2 \leq x^2 + y^2 \leq z\}$

Solució. $B = \{(r, \theta, z) : z^2 \leq r^2 \leq z\}$

$$\int_0^{2\pi} \int_0^1 \int_{z^2}^z f(r \cos \theta, r \sin \theta, z) r dr dz d\theta$$

□

Exercici 80: Calculeu, fent servir coordenades cilíndriques, la integral de la funció $f(x, y, z) = xz$ sobre les regions de l'exercici anterior.

b) $B = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 : z^2 \leq x^2 + y^2 \leq z\}$

Solució.

$$\int_0^{2\pi} \int_0^1 \int_{z^2}^z z r^2 \cos \theta dr dz d\theta = \int_0^{2\pi} \int_0^1 \cos \theta \frac{z^7 - z^4}{3} dz d\theta = \int_0^{2\pi} \cos \theta \frac{3}{120} d\theta = 0$$

□

Exercici 83: Calculeu les integrals següents.

b)

$$\iiint_{\Omega} (z^2 + \sqrt{x^2 + y^2}) dx dy dz$$

, on $\Omega = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 : y \leq 0, z^2 \leq (x^2 + y^2) \leq 2z\}$.

Solució. Aquesta integral és més fàcil si es fa un canvi de variable a coordenades cilíndriques $\Omega = \{(r, \theta, z) : 0 \leq \theta \leq \pi, z^2 \leq r^2 \leq 2z\}$, llavors l'integral és

$$\begin{aligned} \int_0^{\frac{1}{2}} \int_{z^2}^{2z} \int_0^{\pi} (z^2 + r) r d\theta dr dz &= \int_0^{\frac{1}{2}} \int_{z^2}^{2z} \pi (z^2 + r) r dr dz \\ &= \int_0^{\frac{1}{2}} \int_{z^2}^{2z} z^2 r \pi + r^2 \pi dr dz \\ &= \int_0^{\frac{1}{2}} \frac{12z^4 + 16z^3 - 5z^6}{6} \pi dz \\ &= \left(\frac{1}{80} + \frac{1}{24} - \frac{5}{5376} \right) \pi \\ &= \frac{477\pi}{8960} \end{aligned}$$

□

Exercici 84: Calculeu les integrals següents.

b)

$$\iiint_{\Omega} \frac{x}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}} dx dy dz$$

, on $\Omega = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 : 1 \leq x^2 + y^2 + z^2 \leq 2, x \geq 0, y \geq 0, z \geq 0\}$.

Solució. Aquesta integral és més fàcil si pasem a coordenades esfèriques tal que $\Omega = \{(\rho, \phi, \theta) : 1 \leq \rho \leq \sqrt{2}, 0 \leq \phi \leq \frac{\pi}{2}, 0 \leq \theta \leq \frac{\pi}{2}\}$. Llavors, l'integral queda així

$$\int_1^{\sqrt{2}} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{\rho \sin \phi \cos \theta}{\rho} \rho^2 \sin \phi d\phi d\theta d\rho$$

Llavors, calculem

$$\begin{aligned} \int_1^{\sqrt{2}} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \rho^2 \sin^2 \phi \cos \theta d\phi d\theta d\rho &= \int_1^{\sqrt{2}} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \rho^2 \cos \theta \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin^2 \phi d\phi d\theta d\rho \\ &= \int_1^{\sqrt{2}} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{\pi}{4} \rho^2 \cos \theta d\theta d\rho \\ &= \int_1^{\sqrt{2}} \frac{\pi}{4} \rho^2 \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos \theta d\theta d\rho \\ &= \int_1^{\sqrt{2}} \frac{\pi}{4} \rho^2 d\rho \\ &= \frac{\pi}{4} \left(\frac{\rho^3}{3} \Big|_1^{\sqrt{2}} \right) \\ &= \frac{2\sqrt{2} - 1}{12} \pi \end{aligned}$$

□